

alene er behageligt, men jeg troer ogsaa nyttigt. Det ærebe Medlem for Holbek Amts 2den Valgkreds har stor Tvivl, hvor Gang der er Spørgsmaal om at vedtage Noget, som kunde ligne en offentlig Opvæden for at værne om Sundhedsvæsenet. Han har nu faaet en fransk Forfatter til sin Støtte, da han formodentlig ikke har kunnet eller villet stole alene paa det ene Exempel, som han saa ofte har fremsørt, og hvoraf han hidtil har levet, nemlig at de Mænd, der paa en vis Tid af Natten fjøre fra Hovedstaden ud paa Amager, ikke lede af Kolera, det er egentlig Opsummeringen af det ærebe Medlems Sundhedsanstrengelser. Det er nu imidlertid indlysende, at hvor hæderlig den nævnte Bessjæftigelse end kan være, saa deles dog Dusset om at udføre den ikke af Fleertallet, og dette Fleertal kunde altsaa være tilbøieligt til at ville see med andre Dine end det ærebe Medlem paa Sundhedsvedtægternes Opretholdelse omkring i Landet. Det ærebe Medlem har klaget over, at en Industri er isærb med at gaae til Grunde. Er det for denne Industri, at det ærebe Medlem nu vil søge den Bessjæftigelse, som ellers saa mange andre Industrier lide under, saa vil jeg i den Industries Interesse, som han sigtede til, anbefale ham ikke at gjøre det, thi saa er den sikker paa at gaae til Grunde. Det ærebe Medlem mener, at der ikke er noget Beviis for, at Sundhedsvedtægterne, at Sundhedspleien kan formindske Dødeligheden, men ligeoverfor hans franske Forfattere kunde jeg nævne en heel Række af Forfattere, hvis Navne ere idetmindste ligesaa bekjendte som dennes, der bevise akkurat det Modsatte. Jeg vil give det ærebe Medlem nogle ganske enkelte Beviser paa, hvad der er virket ved en forholdsvis ny Sundhedslov. Det er det ærebe Medlem bekjendt, at Omsorgen for Sundhedspleien er bleven til et Ministerium; naar en By, naar en given Kvotadeel af Befolkningen henvender sig til Regjeringen om at faae indført Sundhedsvedtægter i den og den By, i den og den Lokalitet, saa skeer det, saa maa hele Kommunen betale derfor, og jeg kan give det ærebe Medlem, hvis han vil modtage det, en heel Bunte af Love derom — thi der kommer en særlig lokal Lov for hvert Sted —

hvoraf han vil see, hvor ivrig man har været for at faae Sundhedsvedtægter indførte. Jeg skal tillige tage mig den Frihed at give det ærebe Medlem, hvis han vil læse det, en heel Række af Regjeringsmeddelelser om, hvorledes de Forandringer, der ere skete i Sundhedspleien, have virket. Jeg vil blot nævne et enkelt Sted, den lille By Ely i Lincolnshire; den havde et Gjenvejsnitstal af 29 Døde pr. 1000 aarlig, og henimod 1½ Aar efter, at der var indført Sundhedsvedtægter, som skaffede Byen af med stinkende Pøle, ilde lugtende Vand og bragte den frisk Vand, saa faldt det fra 29 til 16 og har siden holdt sig saaledes i flere Aar — i de sidste to Aar har jeg ikke seet Betsretning deraf — hvilket er det gunstige Dødelighedsforhold, der eksisterer i de gunstige Egne i England. Det ærebe Medlem har Ret, naar han siger, at London, trods sin store Befolkning, er gunstigere stillet end Kjøbenhavn i Henseende til Dødeligheden, men det ærebe Medlem vilde have endnu større Ret, naar han sagde: Tag og sammenlign de Byer i England, der have nydt Godt af den omtalte nye Lov, med dem, der endnu ikke have indført disse Sundhedsvedtægter, saa vil man finde, at der, hvor de ikke have skaffet sig af med stinkende Pøle, stillestaende Vand, lugtende Grøfter — tag det, i hvad Form De ville — der har Tyfus og andre ondartede Febre bortrykket et uforholdsmæssigt Antal af Indvaanerne; man tør altsaa haabe, at det ikke vil vare længe, inden de faae Sundhedsvedtægter, som bevare dem fra slige Ulemper. Dersom det er et Gode, naar Folk leve længe, saa er jeg overbevist om, at vi have gjort meget for lidt, og at der fra det Offentliges Side staaer overordentlig Meget tilbage at gjøre for Livets Forkængelse; der er intet Spørgsmaal om, at de Boliger, som nu for en stor Deel benyttes, og de Omgivelser, der findes om disse Boliger, ere mere dræbende end nogen anden Ting i Verden. Vi have her i den Henseende kun gjort et lille Skridt, men jeg har den Fortrøstning, at det vil blive fulgt af et større, at det endelig vil gaae op for Folk, at det at leve længe ikke alene er behageligt, men ogsaa kan være nyttigt, og at man for en grumme ringe Penge kan opnaae denne Nytte og Behagelighed.